

طرح نهضت قرآنی

حوزه‌های علمی خوارزمی

تهیه و تنظیم

معاونت فرهنگی تبلیغی

۱۳۹۷

«إِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَرْجُونَ تِجَارَةً لَنْ تَبُورَ»^۱

نظر به اقبال عمومی به قرآن کریم در ماه مبارک رمضان، انتظار می‌رود که مبلغان و دانش‌آموختگان با برگزاری جلسات قرائت، تجوید، روخوانی، حفظ و آشنایی با مفاهیم و درس‌هایی از قرآن، پاسخگوی این نیاز عمومی بوده و زمینه معرفت‌افزایی و التزام عملی به آموزه‌های قرآن را بین خواهران طلبه، خانواده‌ها، زنان و دختران جامعه را با تمرکز بر حفظ جزء سی، آشنایی با مفاهیم و تفسیر این جزء فراهم نمایند. البته برنامه‌ریزی صورت گرفته در طرح نهضت قرآنی به این صورت است که طلاب محترم سالیانه یک جزء از قرآن کریم را حفظ، و با ترجمه، مفاهیم و تفسیر آن آشنا شوند.

مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) در ضرورت برگزاری جلسات قرآنی با محوریت حوزه‌های علمیه می‌فرمایند:

«ایجاد فضای انس با قرآن در میان طلاب، از جمله نکاتی است که باید در حوزه‌های علمیه، توجه ویژه‌ای به آنها شود.»^۲ همچنین در خصوص حفظ قرآن فرمودند: «یکی از چیزهایی که می‌تواند تدبیر در قرآن را به ما ارزانی بدارد، حفظ قرآن است. ما حافظ قرآن کم داریم ... ان شاء الله ما باید ده میلیون حافظ قرآن داشته باشیم.»

قرآن کریم در ضرورت همنشینی و انس با قرآن می‌فرماید: «فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ»؛ پس آن مقدار از قرآن که برای شما میسر است تلاوت کنید» (مزمّل: ۲۰) و «وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا»؛ و قرآن را با دقت و تأمل بخوان» (مزمّل: ۴) این آیات، ضرورت تلاوت و تدبیر در قرآن را نشان می‌دهد.

از امام رضا (ع) روایت شده: «کسی که در ماه رمضان، آیه‌ای از کتاب خداوند را بخواند همانند کسی است که در ماه‌های دیگر، قرآن را ختم کرده است.»^۳

امیر المؤمنین (ع) نیز درباره حفظ قرآن فرمود: «قرآن بخوانید و آن را حفظ کنید؛ زیرا که خدای متعال قلبی را که قرآن را فرا گرفته و دریافته باشد، عذاب نمی‌کند.»^۴

۱. «کسانی که کتاب الهی را تلاوت می‌کنند و نماز را برپا می‌دارند و از آنچه به آنها روزی داده‌ایم پنهان و آشکار انفاق می‌کنند، تجارت (پر سودی) را

امید دارند که نابودی و کساد در آن نیست» سوره فاطر، آیه ۲۹.

۲. دیدار اعضای شورای عالی حوزه‌های علمیه با رهبر انقلاب، ۹۵/۷/۱۱.

۳. بحارالانوار، ج ۹۶، ص ۳۴۰ - ۳۴۱.

۴. بحار الانوار، ج ۹۲، ص ۱۹.

بر این مبنای، طرح «نهضت قرآنی حوزه‌های علمیه خواهران» سراسر کشور که نقطه شروع آن ماه مبارک رمضان می‌باشد و با لطف الهی و تلاش مدیران و معاونان فرهنگی استان و مدارس و مبلغان و دانش‌آموختگان گرانقدر در طول سال استمرار خواهد داشت، بدین شرح تقدیم می‌گردد.

شایان ذکر است که در زمینه فعالیت‌های قرآنی توافقات مفید و قابل توجهی بین مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران و سازمان اوقاف و امور خیریه حاصل شده است؛ بدین منظور لازم است مدیران و معاونان محترم استانی و شهرستانی جهت تأمین بخشی از هزینه‌های فعالیت‌های قرآنی تعامل خوبی با نهادهای قرآنی، به ویژه سازمان اوقاف داشته باشند.

اهداف جلسات قرآنی ماه مبارک رمضان

۱. تقویت ایمان و باورهای اسلامی و گسترش سبک زندگی بین زنان و دختران جامعه؛
۲. فعال سازی دانش‌آموختگان و مبلغان جهت برگزاری جلسات قرآنی؛
۳. تقویت و گسترش فضای انس و تدبر در قرآن در بین دانش‌آموختگان، طلاب خواهر و زنان و دختران جامعه؛
۴. افزایش سرانه قرائت قرآن در میان افراد جامعه بویژه زنان و دختران؛
۵. پایبندی مخاطبان به آموزه‌های قرآن کریم؛
۶. مهارت افزایی اقشار مختلف جامعه بویژه زنان و دختران نسبت به فنون قرائت، حفظ و مفاهیم و معارف قرآن کریم.
۷. حفظ موضوعی و ترتیبی قرآن توسط مبلغان، دانش‌آموختگان و بانوان جامعه.^۵

برنامه‌ها

۱. تهیه محتوای آموزشی در زمینه روخوانی، تجوید، حفظ و مفاهیم قرآن؛
۲. ارائه آموزش‌های لازم به دانش‌آموختگان جهت برگزاری جلسات قرآنی؛
۳. برگزاری جلسات تلاوت، همخوانی، حفظ و آموزش مفاهیم قرآن در منازل؛
۴. برگزاری جلسات تلاوت، همخوانی، حفظ و آموزش مفاهیم قرآن در بقاع متبرکه امامزادگان، مساجد، حسینیه‌ها و اماکن مذهبی؛
۵. برگزاری جلسات تلاوت، همخوانی، حفظ و آموزش مفاهیم قرآن در مدارس علمیه خواهران؛
۶. برگزاری محافل انس با قرآن با حضور قاریان، حافظان و شخصیت‌های قرآنی در سطح استان و شهرستان‌ها.

^۵ برنامه عملیاتی نهضت قرآنی معاونت فرهنگی - تبلیغی در ماه مبارک رمضان ۱۳۹۷، حفظ جزء سی، آشنایی با مفاهیم، تفسیر و روخوانی این جزء از قرآن کریم است.

رویکردها

۱. محوریت برگزاری جلسات قرآنی توسط دانش آموختگان و مبلغان؛
 ۲. اولویت‌دهی به جلسات قرآن خانگی؛
 ۳. تداوم جلسات قرآنی منازل، بعد از ماه مبارک رمضان بصورت هفتگی؛
 ۴. برقراری پیوند بین جلسات خانگی با مساجد، امامزادگان، مدارس آموزش و پرورش و دیگر اماکن و مدارس علمیه.
- لازم به یادآوری است، در کنار برگزاری جلسات قرآنی، کیفیت محتوای جلسه مورد توجه است.

انتظارات

الف) انتظارات کمی

- ۱- با توجه به ظرفیت حوزه‌های علمیه خواهران و مبلغان و دانش آموختگان، به منظور تحقق شعار محوری طرح، انتظار می‌رود که هر مبلغ و دانش آموخته در ماه مبارک رمضان روزانه حداقل یک جلسه قرآنی را اداره نموده و زمینه استمرار آن را به صورت هفتگی در طول سال فراهم نماید.
- ۲- هر یک از دانش آموختگان حداقل ۱۵ نفر را به منظور حفظ جزء سی قرآن کریم و آشنایی با مفاهیم و تفسیر آن تربیت کند.

ب) انتظارات کیفی

- ۱- افزایش توانمندی دانش آموختگان و طلاب در زمینه روخوانی، روانخوانی، تجوید و حفظ و آشنایی با مفاهیم قرآن؛
- ۲- افزایش توانمندی بانوان شرکت کننده در جلسات قرآن با روخوانی، روانخوانی، تجوید، حفظ و آشنایی با مفاهیم قرآن.
- ۳- آگاهی بانوان شرکت کننده در جلسات قرآن با روخوانی، روانخوانی، تجوید، حفظ و آشنایی با مفاهیم جزء سی قرآن کریم.

وظایف معاونت فرهنگی مدیریت‌های استانی

۱. هماهنگی با نهادها و مراکز مختلف از قبیل بقاع متبرکه امامزادگان، مساجد، حسینیه‌ها، دانشگاه‌ها، آموزش و پرورش در سطح استان جهت آموزش و برگزاری جلسات مستمر قرآنی توسط دانش آموختگان و مبلغان؛
۲. نظارت بر حسن انجام برنامه‌های قرآنی مدارس؛
۳. رایزنی با نهادهای قرآنی استان مانند سازمان تبلیغات و به ویژه سازمان اوقاف و امور خیریه.

وظایف معاونت فرهنگی مدارس

۱. اطلاع‌رسانی مطلوب به دانش‌آموختگان و مبلغان درباره برگزاری جلسات قرآنی ماه مبارک رمضان و استمرار آن در طول سال؛
۲. توجیه دانش‌آموختگان و مبلغان در زمینه شیوه‌های تدریس و حفظ قرآن با استفاده از مربیان تجوید و حفظ قرآن کریم مدارس علمیه خواهران؛
۳. شناسایی مراکز و اماکن مناسب جهت برگزاری جلسات قرآنی و هماهنگی با اماکن محلی جهت برگزاری جلسات قرآنی؛
۴. برگزاری جلسات قرآنی در سطح مدرسه علمیه با مشارکت مبلغان، دانش‌آموختگان و مجاوران مدرسه؛
۵. نظارت بر برگزاری جلسات قرآنی مبلغان و دانش‌آموختگان در امامزادگان و اماکن تعیین شده؛
۶. معرفی مبلغان و دانش‌آموختگان فعال در برگزاری جلسات قرآنی به مدیریت مدرسه جهت تشویق؛
۷. ارائه گزارش عملکرد قرآنی مبلغان و دانش‌آموختگان مدرسه علمیه به مدیریت مدرسه؛
۸. رایزنی با نهادهای قرآنی شهرستان مانند سازمان تبلیغات و به ویژه سازمان اوقاف و امور خیریه.

پشتیبانی مبلغان و دانش‌آموختگان

معاونت فرهنگی تبلیغی مرکز، نسبت به تهیه مواد آموزشی لازم از قبیل محتوای مکتوب، الکترونیکی، صوتی و تصویری و نرم افزارهای چند رسانه‌ای، اقدام نموده و مبلغان و دانش‌آموختگان مدارس علمیه خواهران می‌توانند به سایت farhangi.whc.ir مراجعه و با استفاده از مواد آموزشی در سایت و سایر مواد آموزشی که خود تهیه می‌نمایند، جلسات قرآن را بر اساس مهارت و سطوح تحصیلی به شرح ذیل برگزار کنند.

۱. **مبلغان و دانش‌آموختگان سطح چهار:** این دانش‌آموختگان، جلسات روخوانی، تجوید، ترتیل، حفظ، مفاهیم، درس‌هایی از قرآن و مباحث تخصصی علوم قرآن را در مساجد، امامزادگان و سایر محل‌ها برگزار می‌نمایند.
۲. **مبلغان و دانش‌آموختگان سطح دو و سه:** این مبلغان و دانش‌آموختگان جلسات روخوانی، تجوید، حفظ و ترتیل و مفاهیم و درس‌هایی از قرآن را به صورت محله‌ای در منازل، مساجد، حسینیه‌ها و امامزادگان و بقاع متبرکه برگزار می‌نمایند.

زمان بندی و مراحل اجرای طرح

بازه زمان اجرای این طرح در مرحله اول از ۱۵ روز قبل از ماه مبارک رمضان تا ۱۵ روز بعد از آن بوده و در مرحله دوم ادامه جلسات به صورت هفتگی تا ماه مبارک رمضان سال آینده و مراحل اجرای آن بدین شرح است:

۱. ابلاغ بخشنامه به استان‌ها و مدارس، تولید و تهیه محتوا، آموزش و هماهنگی با مبلغان و دانش‌آموختگان همچنین هماهنگی با اماکن برگزاری جلسات قرآنی قبل از ماه مبارک رمضان؛

۲. برگزاری جلسات قرآنی از ابتدا تا پایان ماه مبارک و زمینه‌سازی آن برای استمرار جلسات در طول سال به صورت هفتگی؛
۳. تهیه گزارش فعالیت‌های قرآنی در ماه مبارک رمضان و ارائه آن به معاونت فرهنگی تبلیغی مرکز تا ۱۵ روز بعد از ماه رمضان؛
۴. تهیه گزارش فعالیت‌های قرآنی مستمر در طول سال و ارائه آن هر ماه یکبار به معاونت فرهنگی و تبلیغی مرکز؛

یادآوری:

۱. لازم است مبلغان و دانش‌آموختگان پس از برگزاری جلسات قرآنی، تا ۱۵ روز بعد از ماه مبارک رمضان و استمرار جلسات را هر ماه یکبار، گزارش فعالیت‌های صورت گرفته را تهیه و در سامانه نرم‌افزاری سمت‌زاد وارد کرده و در صورت عدم امکان درج اطلاعات به صورت نرم‌افزاری، گزارش مذکور را به معاون فرهنگی مدرسه ارائه نمایند؛
۲. معاون فرهنگی مدرسه علمیه باید اطلاعات ارائه شده را بررسی و تایید و به مدیریت استان و معاونت فرهنگی - تبلیغی مرکز ارسال نمایند؛
۳. به منظور قدردانی از همراهی مدیران و معاونان محترم فرهنگی استان و مدارس علمیه و تقدیر از فعالیت‌های تبلیغی قرآنی در ماه مبارک رمضان و استمرار آن، مدیران و معاونان فرهنگی برتر استان‌ها و مدارس و نیز مبلغان و دانش‌آموختگان موفق و برتر، مورد تقدیر قرار خواهند گرفت.